

Dosarul nr. 2ra-507/2020

prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul central (jud. V. Belousov)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

ÎNCHEIERE

25 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Valentina Tanas, reprezentată de avocatul Victor Panțîru,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Valentina Tanas împotriva lui Valeriu Cernopolc, Mihail Nastas, Oleg Murgun cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 01 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Valentina Tanas și a fost menținută hotărârea din 12 aprilie 2019 a Judecătoriei Soroca, sediul central, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La 19 iulie 2018 Valentina Tanas a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Valeriu Cernopolc, Mihail Nastas, Oleg Murgun cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii a indicat că, Valeriu Cernopolc la 12 martie 2009 s-a adresat cu acțiune civilă în instanța de judecată împotriva sa cu privire la încasarea datoriei de 24000 de dolari SUA. În motivarea acesteia a indicat că decedatul Mihail Tanas în anul 2008 s-a adresat către Valeriu Cernopolc să-i împrumute o sumă de bani pe un termen de 1 an, motivând ca are probleme în activitatea economică și are nevoie de lichidități, dar nu are posibilitatea să primească credit de la bancă. La 31 martie 2008 Valeriu Cernopolc i-a împrumutat lui Mihail Tanas suma de 24000 de dolari SUA, limitându-se numai la semnarea unei recipise.

Conform Raportului de expertiza nr. 1811 din 28.07.2009 efectuat de către Centrul National de Expertize Judiciare de pe lângă Ministerul Justiției RM, concluzia expertului a fost că semnătura din numele lui Mihail Tanas, de la rubrica „Деньги принял” din recipisa „Долговая расписка” nu a fost executată de către Mihail Tanas, dar de către o altă persoană prin imitație liberă”.

Ulterior s-a mai efectuat un raport de expertiză grafologică în comisie nr. 2457 din 11 noiembrie 2011, prin care se constată faptul ca semnătura din numele lui Mihail Tanas de la rubrica „Деньги принял” din recipisa „Долговая расписка” datată cu 31 mai 2008, nu a fost executată de către Mihail Tanas, dar de către o altă persoană prin imitație.

A menționat că prin încheierea din 29 septembrie 2009 a Judecătoriei Soroca pe dosarul nr. 2-635/09 s-a admis cererea lui Valeriu Cernopolc de renunțare la

acțiunea civilă înaintată împotriva Valentinei Tanas privind încasarea datoriei și s-a încetat procesul civil.

La cererea sa, pe faptul acțiunilor abuzive a fost inițiată o cauză penală, care fiind examinată, la 16 februarie 2016 s-a expus irevocabil asupra vinovăției pârâților Cernopolc Valeriu, Murgun Oleg, Nastas Mihail.

De către organul de urmărire penală respectivele acțiuni a inculpaților Cernopolc Valeriu, Murgun Oleg, Nastas Mihail au fost încadrate la art. 27, 190 alin. (5) Cod penal cu calificativele: ”tentativă de escrocherie, adică tentativa dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, săvârșită de mai multe persoane cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari, acțiuni care din motive independente de voința făptuitorului nu și-au produs efectul” și la art.361 alin. (2) lit.b) Cod penal cu calificativele: „confeccionarea, folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, savârșite de mai multe persoane”.

În cadrul urmăririi penale Cernopolc Valeriu Ion a fost pus sub învinuire de savârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 27, 190 alin.(5), 361 alin.(2) lit.b) și 310 alin.(1) Codul penal și cet. Murgun Oleg și Nastas Mihail au fost puși sub învinuire de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.27, 190 alin.(5) și alin.(2) lit.b) și 361 alin.(2) lit. b) din Codul penal.

Instanța de fond a reținut că Cernopolc Valeriu, Murgun Oleg și Nastas Mihail au fost învinuiți în aceea că acționând printr-o înțelegere prealabilă și împreună, urmărind scopul însușirii ilegale prin înșelăciune a mijloacelor bănești în proporții deosebit de mari de la Valentina Tanas, în perioada 21 iulie 2008-12 martie 2009, intenționat au falsificat din numele lui Mihail Tanas, decedat la 21 iulie 2008, o recipisă de împrumut datată cu 31 mai 2008 prin care s-ar atesta faptul luării de către acesta în împrumut de la Cernopolc Valeriu a mijloacelor bănești în sumă de 24000 de dolari SUA cu obligația restituirii lor în decurs de un an, în conținutul cărei, întru realizarea scopului urmărit, au contrafăcut semnătura lui Mihail Tanas, iar Murgun Oleg și Nastas Mihail certificând prin semnătura proprie, că în prezența lor Cernopolc Valeriu i-ar fi transmis banii nominalizați lui Mihail Tanas, recipisă, pe care Cernopolc Valeriu în scopul recuperării pretinsei datorii, i-a prezentat-o soției defunctului Tanas Valentina, însă primind refuzul, a anexat-o la cererea de chemare în judecată, cu care a sesizat instanța la 12 martie 2009 în vederea încasării pretinsei datorii.

Prin sentința Judecătoriei Soroca din 19 martie 2013 a fost încetat procesul penal în privința lui Cernopolc Valeriu, Murgun Oleg și Nastas Mihail învinuiți în baza art.27,190 alin.(5) și art.361 alin. (2) lit.b) Cod penal pe motiv ca există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Cernopolc Valeriu a fost declarat vinovat și condamnat în baza art.310 alin.(1) Cod penal la amendă în mărime de 500 unități convenționale - 10000 de lei.

Prin decizia Colegiului penal al Curtii de Apel Bălți din 15 iulie 2015 apelurile procurorului și a avocatului Victor Panțiru în numele părții vătămate Valentina Tanas, precum și al inculpatului Cernopolc Valeriu în latura condamnării lui pe art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal au fost admise, fiind casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o hotărâre nouă, potrivit modului, stabilit pentru prima instanță, după cum urmează: în corespundere cu art.332 alin.(1); 391 alin. (1) pct.6) Cod procedura penală și art.60 alin.(2) lit.b) Cod penal a fost încetat procesul penal în

privința lui Valeriu Cernopolc, Mihail Nastas și Murgun Oleg pe art.361 alin. (2) lit.b) Cod penal în legătură cu prescripția tragerii lor la răspunderea penală. În corespundere cu art.390 alin.(1) pct.3) Cod procedură penală, Cernopolc Valeriu a fost achitat de sub învinuirea lui adusă pe art.310 alin.(1) Cod penal din lipsa în acțiunile lui a elementelor nominalizatei infracțiuni. Cernopolc Valeriu, Nastas Mihail, Murgun Oleg au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art.27, 190 alin. (5) Cod penal la 8 ani închisoare, fiecare, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de gestionarea mijloacelor financiare pe un termen de 5 ani.

Iar, prin decizia Colegiului penal al Curtii Supreme de Justiție din 16 februarie 2016 s-au admis recursurile ordinare declarate de avocatul Veaceslav Lupacescu în numele inculpatului Cernopolc Valeriu, de inculpații Murgun Oleg și Nastas Mihail, s-a casat integral decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 iulie 2015, și s-a menținut sentința Judecătoriei Soroca din 19 martie 2013.

Colegiul penal al Curtii Supreme de Justiție a reținut că, instanța de fond corect a ajuns la concluzia de încetare a procesului penal în privința inculpaților Cernopolc Valeriu, Murgun Oleg și Nastas Mihail învinuiți în baza art. 27, 190 alin.(5), 361 alin.(2) lit.b) Cod penal pe motiv ca există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Referitor la capătul de acuzare a inculpatului Cernopolc Valeriu în comiterea infracțiunii prevăzute de art.310 alin.(1) Cod penal cu indicii de calificare: „falsificarea probelor în procesul civil de către un participant la proces”, instanța de judecată a considerat că vina inculpatului a fost dovedită pe deplin prin declarațiile părții vătămate Tanas Valentina și următoarele acte: copia cererii din 24 septembrie 2009 înaintată Judecătoriei Soroca, prin care Cernopolc Valeriu solicită încetarea procesului civil pornit în baza cererii sale pentru încasarea acțiunii civile de la Tanas Valentina; încheierea Judecătoriei Soroca din 29 septembrie 2009 pe dosarul nr.2-635/09 - prin care s-a admis cererea lui Cernopolc Valeriu de renunțare la acțiunea civilă înaintată împotriva cet. Tanas Valentina și încetarea procesului civil.

Colegiul a mai reținut și a constatat ca fiind dovedite faptele comise de către inculpații Cernopolc Valeriu, Murgun Oleg și Nastas Mihail și a menționat că la data pronunțării deciziei au expirat termenele prescripției atragerii lor la răspundere penală pe art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal, fapt ce în corespundere cu art. 332 alin.(1), 391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedura penală a determinat necesitatea încetării procesului penal în temeiul art.60 alin. (1) lit. b) Cod penal.

A menționat reclamanta că, pârâții refuză sa-i repare prejudiciul moral și material cauzat prin acțiunile lor culpabile, care s-au manifestat prin stare de stres și frustrare, ținând cont de împrejurările în care au falsificat recipisa, precum și prin consecințele afective.

Or, prejudiciul afectiv constă în suferințe psihice cauzate prin lezarea sentimentelor de afecțiune, care cuprind suferințele psihice determinate de rănirea, mutilarea, desfigurarea, de limitarea sau privarea temporară de anumite drepturi, cât și orice alte suferințe psihice similare.

În aceeași măsură, pârâții urmează să acopere cheltuielile pe care dânsa le-a suportat pentru a-i fi reprezentate interesele în fața organului de urmărire penală, a instanței penale și civile, în sumă de 35000 de lei. Referitor la rezonabilitatea cheltuielilor de judecată, susține că acestea nu sunt exagerate și sunt în conformitate

cu Recomandarea Uniunii Avocaților. Mai mult, asistența juridică i-a fost acordată din 2009 până în anul 2016, inclusiv urmează să fie asistată în cadrul acestui proces.

În drept, și-a întemeiat pretențiile pe dispozițiile art.8, 1398, 1422 Codul civil, art.166, 167, Codul de procedura civila.

A solicitat Valentina Tanas încasarea în mod solidar de la Valeriu Cernopolc Mihail Nastas, Oleg Murgun a prejudiciului moral în sumă de 300 000 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 35000 de lei.

Prin hotărârea din 12 aprilie 2019 a Judecătoriei Soroca, sediul central acțiunea depusă de Valentina Tanas a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Invocând netemeinicia hotărârii din 12 aprilie 2019 a Judecătoriei Soroca, sediul central, Valentina Tanas, reprezentată de avocatul Victor Panțiru, la 18 aprilie 2019, a depus cerere de apel nemotivată, iar la 20 iunie 2019, prin intermediul oficiului poștal, a depus cerere de apel motivată, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii (f.d. 155, 167-171).

Prin decizia din 01 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul declarat de Valentina Tanas și a fost menținută hotărârea din 12 aprilie 2019 a Judecătoriei Soroca, sediul central.

În susținerea opiniei sale, instanța de apel a aplicat prevederile art. 14 alin. (1), art. 15, 514, 1398 alin. (1), 1422 alin. (1) și (2) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) și a considerat întemeiată soluția primei instanțe, rezultată din aprecierea corespunzătoare a materialului probator.

A stabilit instanța de apel că Valentina Tanas în acțiunea civilă solicită încasarea prejudiciului material în mărime de 35000 de lei, care ar constitui cheltuielile pentru asistență juridică pe care le-a suportat la organul de urmărire penală, instanța penală și civilă, iar în cererea de apel motivat a menționat că prejudiciul material se constituie din cheltuieli ce țin de procurarea medicamentelor în sumă de 15000 lei și cheltuieli ce țin de recuperarea sănătății pe care urmează să le efectueze pentru perioadă de cel puțin de 5 ani, cât și serviciile de asistență juridică, care i-au fost prestate.

Apelanta/reclamantă Valentina Tanas apreciază cuantumul prejudiciului moral cauzat ei de către Cernopolc Variu, Nastas Mihail, Murgun Oleg prin acțiuni ilicite la suma de 300000 de lei.

În acest sens instanța de apel a reținut că, pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Componenta delictului civil include următoarele elemente (condiții): prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția. Acestea sunt condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa unor condiții.

Nu poate exista răspundere delictuală dacă nu s-a produs un prejudiciu. Prejudiciul constituie consecințele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial (moral) ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective. Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită și prejudiciu să existe un raport causal. Raportul causal este și condiția în funcție de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecința directă a faptei ilicite.

Pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, potrivit regulii generale, vinovăția autorului faptei ilicite. În materia răspunderii delictuale forma și gradul vinovăției autorului faptei ilicite nu prezintă importanță pentru determinarea cuantumului despăgubirii, fiind aplicabil principiul reparării integrale a daunei.

Colegiul instanței de apel a reiterat că, prin decizia din 16 februarie 2016 a Curții Supreme de Justiție, care a menținut sentința Judecătoriei Soroca din 19 martie 2013, procesul penal în privința intimaților a fost încetat pentru învinuirea adusă în temeiul art. 27, 190 alin. (5) și 316 Cod penal, în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6 al Codului de procedură penală, adică, există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală, stabilind faptul că procurorul neîntemeiat a anulat ordonanțele de scoatere de sub învinuire penală a acestora.

Totodată, în corespundere cu prevederile art. 284 alin. (1) al Codului de procedură penală, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală este actul de reabilitare și finalizare în privința persoanei a oricăror acțiuni de urmărire penală în legătură cu fapta anterior imputată. Încetarea procesului penal pe acest temei a fost condiționată de faptul că, instanța a constatat temeiuri de nulitate a ordonanței procurorului din 06 ianuarie 2012 și 23 ianuarie 2012 prin care s-au anulat ordonanțele din 03 noiembrie 2011 și 04 noiembrie 2011 de scoatere a intimaților Cernopolc Valeriu, Nastas Mihail, Murgun Oleg de sub urmărire penală pentru infracțiunea prevăzută de art. 27, 190 alin. (5) și 316 Cod penal, în fine, acestea din urmă fiind considerate neanulate.

Anume din considerentul că ordonanțele organului de urmărire penală din 03 noiembrie 2011 și 04 noiembrie 2011 de scoatere a lui Cernopolc Valeriu, Nastas Mihail, Murgun Oleg de sub urmărire penală este valabilă până în prezent, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție a decis încetarea procesului penal pe temeiul juridic expus supra. Temeiul de încetare relatat este temei de reabilitare, prin urmare nu se poate deduce că prin simpla anulare a acestor acte și trimitere a persoanelor cu învinuire în instanța de judecată, intimații ar fi comis fapte ilicite față de apelanta Tanas Valentina. Or, faptul că aceștia au fost scoși de sub urmărire penală confirmă că nu au acționat cu vinovăție și intenția de a dobândi în mod ilicit mijloacele bănești ale apelantei.

Prin urmare, instanța de apel a reținut că, în cazul din speță, referitor la comiterea prejudiciului prin escrocherie se constată lipsa unui fapt/acțiune ilicită din partea intimaților față de apelantă, în concluzie lipsește un element obligator al răspunderii delictuale, fără de care nu poate avea loc achitarea de despăgubiri.

Iar, faptul că Cernopolc Valeriu ar fi formulat o acțiune civilă în judecată față de Tanas Valentina de încasare a sumei nu constituie o faptă ilicită, ci un drept al persoanei.

Referitor la cauzarea prejudiciului pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 310 alin. (1) Cod penal, falsificarea probelor în procesul civil de către un participant la proces, Colegiul instanței de apel a notat următoarele.

Prin sentința Judecătoriei Soroca din 19 martie 2013, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 16 februarie 2016, Cernopolc Valeriu a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 310 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea unei pedepse cu amendă de 500 unități convenționale, 10000 de lei.

Pentru a decide astfel instanța penală a stabilit că la 12 martie 2009 Cernopolc Valeriu a formulat acțiune civilă în judecată împotriva Valentinei Tanas privind încasarea cu titlu de datorie la împrumut suma de 24000 de dolari SUA, la baza căreia a pus recipisa din 31 mai 2008, invocând faptul că ar fi acordat-o cu împrumut soțului său Mihail Tanas decedat la 21 iulie 2008.

Prin urmare, stabilind că recipisa anexată la acțiunea civilă este una falsă, instanța a decis condamnarea lui Cernopolc Valeriu pentru prezentarea acesteia în calitate de probă în instanța civilă.

Referitor la recuperarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 35000 de lei solicitate în speță și invocate ca fiind suportate de apelanta Valentina Tanas la examinarea cauzei penale, Colegiul instanței de apel a notat că reieșind din prevederile art. 63 alin. (1), (4) Legea cu privire la avocatură, munca avocatului este remunerată din contul onorariilor primite de la persoanele fizice și juridice; cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenței juridice la apărarea drepturilor și intereselor lui legitime în cauzele penale, civile și administrative urmează a fi compensate integral și proporțional cerințelor admise (respinse) de partea adversă. Însă, la materialele cauzei nu este anexată nici o probă petinentă și concludentă în sensul suportării/încasării cheltuielilor de asistență juridică revendicate.

Pentru dovada cheltuielilor de asistență juridică suportate partea urmează să prezinte dovezi, precum mandatul avocatului, contractul de asistență juridică, lista acțiunilor întreprinse de avocat cu indicarea prețului pentru fiecare acțiune, bonuri de plată, probe elementare care n-au fost prezentate instanței.

Nici cheltuielile pentru medicamentele procurate n-au fost probate, nici cheltuielile care urmează a fi suportate pe viitor pentru restabilirea sănătății, apelanta făcând trimitere la site-ul centrului de sănătate din or. Cahul, „Nufărul Alb”, ceea ce nu se echivalează cu probarea pretenției de către solicitant și că acestea ar avea legătură cauzală cu fapta comisă de intimați.

La fel, instanța de apel a conchis că prejudiciul moral se compensează numai atunci când a fost cauzat prin fapte ce lezează drepturile personale nepatrimoniale ale persoanei vătămate. Rezultă că există un raport direct între natura valorilor lezate și natura prejudiciului. Astfel, prejudiciul este moral numai dacă este urmarea încălcării unor valori de aceeași natură.

Sub aspectul dat, Colegiul civil al instanței de apel a atestat că Valentina Tanas nu a prezentat probe care ar confirma existența faptei prejudiciabile, existența prejudiciului material și moral, precum și legătura cauzală dintre acestea, prin urmare instanța de fond întemeiat a respins acțiunea civilă ca neîntemeiată.

La 30 ianuarie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Valentina Tanas, reprezentată de avocatul Victor Panțîru, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu trimiterea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, deoarece instanța de fond și cea de apel nu au constatat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, iar cele importante pentru soluționarea pricinii, prin care prima instanță și cea de apel le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice.

A invocat că instanța de fond și cea de apel la examinarea cauzei au încălcat prevederile art. 130, 239, 240 și 241 alin. (5) CPC, precum și art. 1398 alin. (1), 1422 alin. (1) din Codul civil și greșit au respins acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Prin notificarea din 17 februarie 2020, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimaților copia recursului și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 19 februarie 2020 Valeriu Cernopolc a recepționat copia recursului depus de Valentina Tanas, reprezentată de avocatul Victor Panțîru, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d.229).

La 20 martie 2020 Valeriu Cernopolc a depus referință, prin care a solicitat de a considera inadmisibil recursul declarat de Valentina Tanas.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care, recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei denotă cu certitudine faptul că, la 01 noiembrie 2019 instanța de apel a expediat în adresa părților copia deciziei contestate (f.d. 210), iar la 06 noiembrie 2019 Valentina Tanas a recepționat copia deciziei instanței de apel, fapt confirmat prin avizul de recepție a acesteia (f.d. 215).

Respectiv, termenul de 2 luni de declarare a recursului a început să curgă de la 07 noiembrie 2019, ziua imediat următoare datei comunicării deciziei instanței de apel și a expirat la 07 ianuarie 2020. Ținând cont de faptul că, data de 07-08 ianuarie 2020 au fost zile nelucrătoare, (Crăciunul), în conformitate cu art. 112 alin. (2) din Codul de procedură civilă, ultima zi de depunere a cererii de recurs a fost 09 ianuarie 2020, însă Valentina Tanas, reprezentată de avocatul Victor Panțîru, a declarat recurs abia la 30 ianuarie 2020, prin intermediul oficiului poștal.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul a fost declarat de către Valentina Tanas, reprezentată de avocatul Victor Panțîru, cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul apreciază cu certitudine că, contestarea actului judecătoresc cu depășirea intervalului de timp menționat demonstrează atitudinea neglijentă a recurenților față de drepturile procedurale conferite de legislația națională.

Pe cale de consecință, examinarea unui recurs tardiv declarat împotriva unei hotărâri definitive ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și ar încălca dreptul intimitei la un proces echitabil.

Relevantă în acest aspect este hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului pronunțată în cauza Ponomaryov contra Ucrainei (cererea nr. 3236/03, 03 aprilie 2008), în conținutul căreia Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că, deși,

în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că, revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, indică Curtea, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Reglementări similare au fost statuate de către Înalta Curte și în cauzele Ceachir contra Moldovei, Popov contra Moldovei și Melnic contra Moldovei, în care s-a menționat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Valentina Tanas, reprezentată de avocatul Victor Panțîru, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (1) și (2), 433 lit. b) și 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Valentina Tanas, reprezentată de avocatul Victor Panțîru, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru